

Warszawa, 12 maja 2025 r.

Koalicja Ratujmy Rzeki

koalicja@ratujmyrzeki.pl

<http://www.ratujmyrzeki.pl/>

Do: Marszałka Senatu RP

z prośbą o przekazanie do Biura Legislacyjnego Senatu RP

Dotyczy: Wniosku o opinię legislacyjną do ustawy z dnia 9 maja 2025 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw (druk 329)

Szanowna Pani Marszałkini,
Szanowni Legislatorzy,

w imieniu Koalicji Ratujmy Rzeki, skupiającej organizacje społeczne i przyrodnicze zajmujące się ochroną środowiska wodnego w Polsce, zwracamy się z uprzejmą prośbą o opinię Biura Legislacyjnego Senatu RP w sprawie wyżej wskazanej ustawy.

Nasze głębokie zaniepokojenie budzi zarówno tryb procedowania projektu ustawy w Sejmie RP, jak i jej aktualny kształt, który trafił do Senatu. Zawarte w niej przepisy — w szczególności **art. 16 pkt 2** — znacząco osłabiają ochronę środowiska i przyrody, a ponadto w naszej ocenie **naruszają przepisy prawa unijnego oraz wiążących Polskę konwencji międzynarodowych**.

Krytyczną opinię o ustawie wyraziła też Państwowa Rada Ochrony Przyrody, którą załączamy do niniejszego pisma. Zgodnie z opinią (PROP-KPOP/2025-01 z 6 maja 2025 r.) projekt ustawy:

- **przewiduje szerokie wyłączenie spod obowiązku oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) i strategicznej OOŚ (SOOŚ) dla 66 inwestycji**, co może naruszać dyrektywę EIA (2011/92/UE) oraz SEA (2001/42/WE),
- **narusza art. 6(3) dyrektywy siedliskowej UE**, poprzez niewystarczające zabezpieczenie obszarów Natura 2000 przed pośrednim oddziaływaniem inwestycji,
- **umożliwia wycinkę drzew i krzewów bez decyzji zezwalającej i bez oceny przyrodniczej**, co może prowadzić do niszczenia siedlisk gatunków chronionych (łęgów – siedlisko 91E0, oraz siedlisk ptaków i nietoperzy),

- **jest sprzeczny z unijnym rozporządzeniem 2024/1991 ws. odbudowy przyrody**, które zobowiązuje do przeglądu i usuwania zbędnych barier rzecznych, zamiast ich automatycznej odbudowy po powodzi.

W związku z powyższym wnosimy o przeanalizowanie przez Biuro Legislacyjne następujących kwestii:

1. Zgodność art. 16 pkt 2 z przepisami prawa UE:

- **Dyrektywa 2001/42/WE (SEA)** — brak strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla listy 66 przedsięwzięć.
- **Dyrektywa 2011/92/UE (EIA)** — bezpodstawne zwolnienie przedsięwzięć z obowiązku uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
- **Dyrektywa siedliskowa 92/43/EWG** — brak oceny wpływu na obszary Natura 2000.
- **Dyrektywa wodna 2000/60/WE** — brak derogacji na podstawie art. 4 ust. 7, mimo pogorszenia stanu JCWP.

2. Naruszenie Konwencji z Aarhus:

Ustawa została przyjęta **bez przeprowadzenia jakichkolwiek konsultacji publicznych**, co stanowi naruszenie art. 8 Konwencji, gwarantującej udział społeczeństwa w procesie stanowienia prawa mającego wpływ na środowisko.

3. Sprzeczność z celem i duchem unijnego Nature Restoration Law:

Projekt ustawy pozwala na działania wprost sprzeczne z obowiązkiem odtwarzania zasobów przyrodniczych, odbudowy ciągłości rzek oraz ochrony siedlisk wodnych i przybrzeżnych.

W związku z tymi wadami wnioskujemy o poparcie następujących poprawek senackich:

Propozycje poprawek:

1. **Skreślenie art. 16 pkt 2 w całości.**

Umożliwia on uproszczoną ścieżkę realizacji inwestycji wodnych i wycinki drzew bez decyzji środowiskowej, zgód na odstępstwa od ochrony gatunkowej oraz zezwoleń na wycinki — co jest sprzeczne z polskim i unijnym prawem.

2. **Dodanie przepisu zobowiązującego rząd do przeprowadzenia pełnych konsultacji publicznych** przy kolejnej nowelizacji ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi. W szczególności z udziałem społeczności lokalnych i organizacji przyrodniczych.
3. **Dostosowanie ustawy do zobowiązań wynikających z prawa unijnego**, w tym konieczności przeprowadzenia strategicznej i indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko oraz oceny wpływu na obszary Natura 2000.

Zwracamy się z prośbą, aby Senat RP — jako izba refleksji — dołożył wszelkich starań, aby powstrzymać nieodwracalne skutki przyjęcia ustawy w obecnym brzmieniu. Deklarujemy pełną gotowość do współpracy i przekazania dodatkowych informacji.

Z wyrazami szacunku,

W imieniu Koalicji Ratujmy Rzeki:

Fundacja EkoRozwoju

– Krzysztof Smolnicki, Prezes;

Fundacja Greenmind

– Jacek Engel, Prezes Zarządu;

Fundacja WWF Polska

– Dorota Serwecińska

– Starsza Specjalistka ds Ochrony Ekosystemów Wodnych;

Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków

– Justyna Choroś, Liderka zespołu zmian systemowych i rzecznictwa;

Sekcja Przyjaciół Raby Koła Raba Polskiego Związku Wędkarskiego

– Paweł Augustynek Halny, Przewodniczący;

Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA

– Radosław Gawlik, Prezes;

Towarzystwo na rzecz Ziemi

– Robert Wawręty, Wiceprezes;

Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć

– Rafał Rykowski, Specjalista ds. komunikacji.